

Tiltaksplaner for villrein fjellet. anbefaling fra faggruppe vannkraft

Bakgrunn

Vedlagt ligger faggruppe vannkraft sin anbefaling av tiltak i Setesdal Ryfylke villreinområde og Setesdal Austhei villreinområde. I arbeidet er det tatt utgangspunktet i arbeidsbeskrivelse og mandat som ble gitt av styringsgruppa for prosjektet.

Faggruppe vannkraft har bestått av følgende personer:

Navn	Fra
Jørn Haug	Verneområdeforvalter SVR - gruppekoordinator
Per Øyvind Grimsby	Sira – Kvina kraftselskap
Grunde Johnsen	Otra Kraft/Otteraaens Brugseierforening
Svein Haugland	Å Energi
Trond Erik Børresen	Lyse Kraft
Sven Sandvik	Sirdal kommune
Torborg Kleppa	Hjelmeland kommune
Turi Ottersland Tjøstheim	Suldal kommune
Jostein Kristiansen (Ingeborg Kalbekkdalen Guggedal deltok for JK i siste møte 29.8).	Statkraft
Sigrid Bjørgum	Bykle kommune
Jon Atle Eie	NVE

Arbeidet i faggruppa

Faggruppa startet arbeidet med et fysisk møte i Bykle 16. – 17. mars 2023. Etter dette har det vært fem møter i gruppa, alle holdt via teams.

Faggruppa har tatt utgangspunkt i vannkraftrelaterte tiltak som var kjent fra tidligere utredningsarbeid og forskningsarbeid i de to villreinområdene. Tiltak har også kommet opp som følge av lokalkunnskap blant medlemmene i faggruppa og fra den nettbaserte innspillløsningen i regi av Statsforvalteren i Agder.

Under «Andre anleggsveier» i matrisen er det tatt med anleggsveier som fram til nå har fått liten oppmerksomhet. Det er bare foreslått tiltak på et fåtall av disse. I mange tilfeller vil det her være nødvendig å skaffe mere kunnskap (ferdselsdata) før det evt. iverksettes tiltak.

For Blåsjøområdet er det laget et eget bakgrunnsnotat pga. områdets kompleksitet og der flere tiltak griper inn i hverandre. I bakgrunnsnotatet er blant annet alle ferdelsdata for området sammenstilt.

Om faggruppa sin anbefaling

Det har vært mye diskusjon i faggruppa om hvor langt den bør gå i å anbefale og prioritere konkrete tiltak. Faggruppa har endt opp med å anbefale tiltak der den mener det er sannsynliggjort og kan begrunnes at tiltaket vil ha en positiv effekt for villreinen. Der kunnskapsgrunnlaget er tynnere må det hentes inn mere kunnskap. Typisk her vil være behov for ferdselsdata på veier før tiltak iverksettes. Det vil i mange tilfeller være summen av tiltak som vil gi en positiv effekt for villreinen, inkludert tiltak foreslått av de andre faggruppene.

Anbefalte tiltak er ikke forankret i organisasjonene deltakerne kommer ifra. Det forutsettes at det blir en åpen høringsprosess av tiltaksplanene ved en senere anledning.

Faggruppa har vurdert effekten tiltakene vil ha for villreinen. Tiltakene er ikke/i liten grad veid og vurdert i forhold til andre samfunnsinteresser som eksempelvis beitenæringa, friluftsliv og reiseliv. Faggruppa mener vekting av ulike hensyn og prioritering av tiltak, må ligge til prosjektgruppe og styringsgruppe. I siste instans vil det være et politisk spørsmål hvilke tiltak som lar seg gjennomføre.

Faggruppa mener det er riktig at også tiltak som ikke anbefales blir synliggjort. Disse er merka med rødt i matrisen.

Iverksetting av tiltak

For de aller fleste tiltakene som foreslås vil gjennomføring kreve at det blir fattet vedtak av aktuelle fagmyndighet, i de fleste tilfelle NVE. I tråd med forvaltningspraksis vil det bli en høringsrunde av tiltaket før NVE fattet vedtak. Det vil være mulig å klage på vedtaket og der Olje- og energidepartementet vil være klageinstans.

Innspill til arbeidet

Gjennom innspillsløsningen på Statsforvalteren i Agder sin nettside har det vært mulig å sende innspill til tiltaksplanarbeidet. I vedlegg 1 er det gitt en oversikt over relevante innspill for faggruppe vannkraft og med henvisning til tiltak i matrisen.

VEDLEGG

Vedlegg 1 – innspill til faggruppa

Vedlegg 2 – kart tiltak i nordområdet

Vedlegg 3 – kart tiltak sørområdet

Vedlegg 4 – kart vedlegg Setesdal Austhei

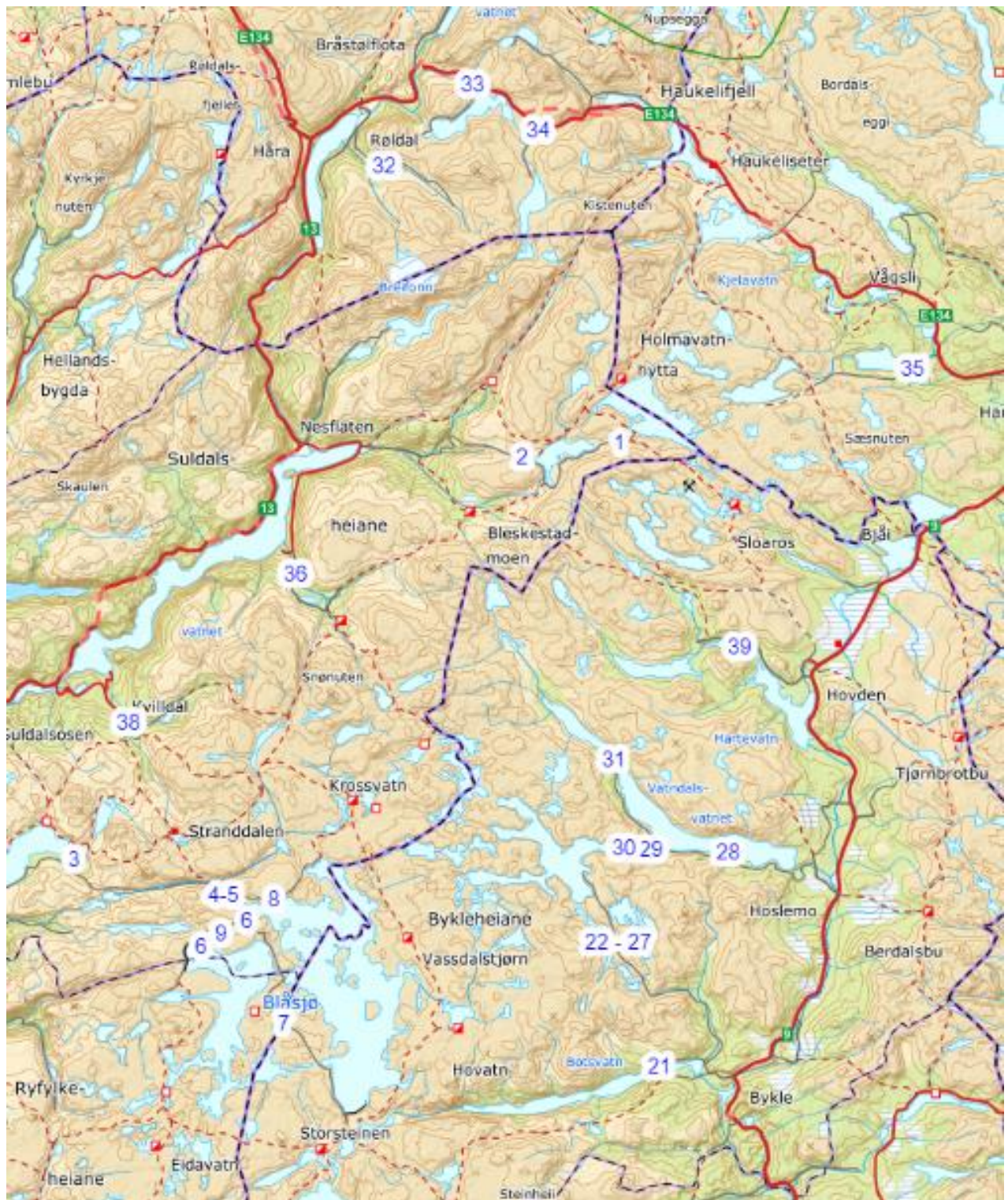
Vedlegg 5 – kilder

Vedlegg. 1

Nedenfor er det lista opp innspill som faggruppa har sett som relevante for sitt arbeid. I kolonne til høyre er det referanse til tiltaksnummer i matrisen (tiltakslista) slik at en kan se om innspillet er anbefalt av faggruppa eller ikke.

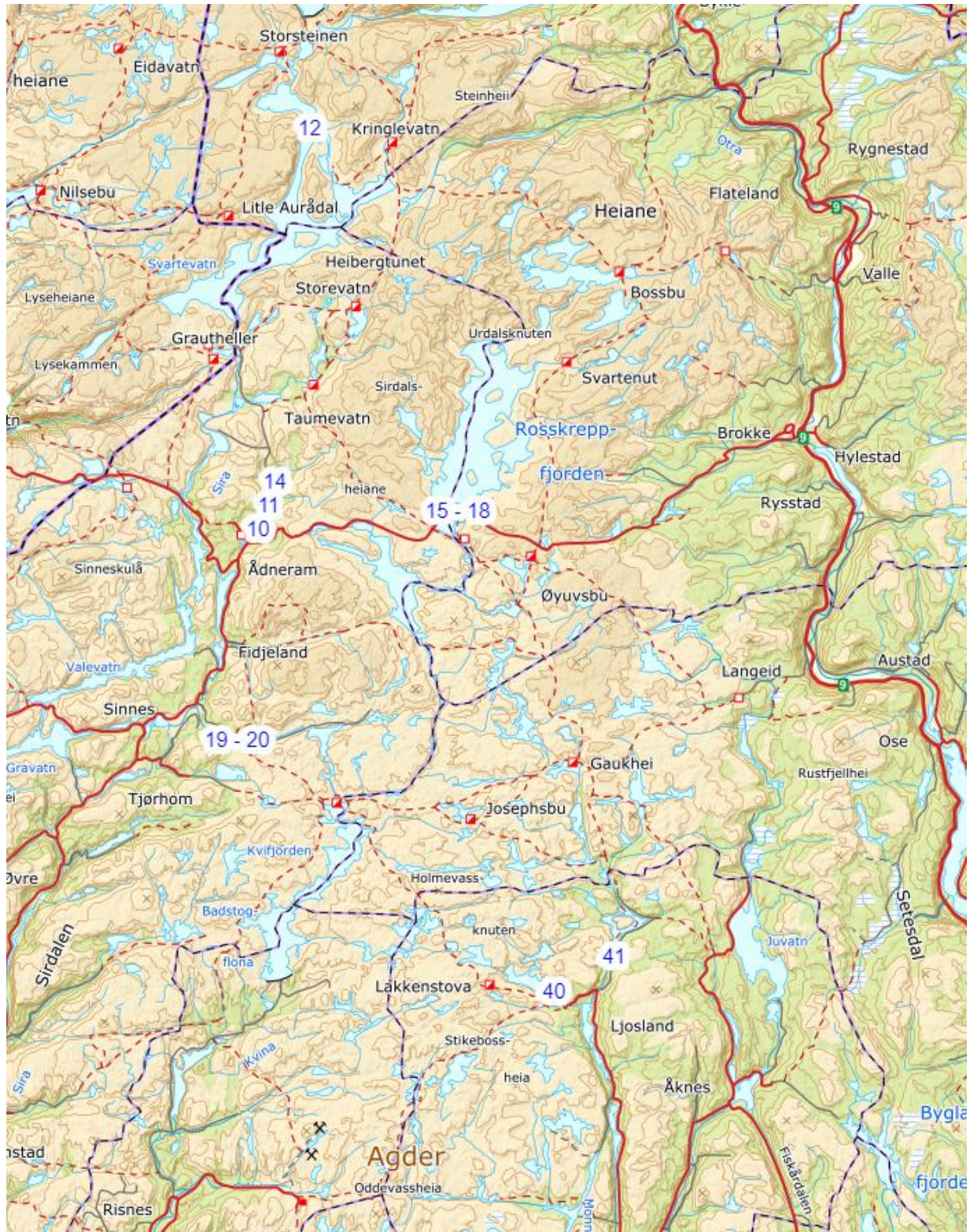
ID	Innspill	Tiltaksnummer i matrisen
2	Regulering/bomming av alle anleggsveier i villreinområdet, inkl. veg Kaldevatn og Blåbergdalen (Ullensvang)	2, 3, 8, 9, 10, 17, 19, 22, 29, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 42.
5	Stenge anleggsveier som gir tilkomst til kjerneområdene	Ref. ID 2
6	Stenge Blåsjøvegen så langt vest som mulig	3 - 5
13	Tappe ned vannmagasiner for å få fram gamle trekkruter	Utenfor mandat
14	Avgrense ferdselen på Blåsjø til 2 – 3 uker.	5 - 6
15	Stenge anleggsveiene	Ref. ID 2
16	Tappe ned vannmagasinene og stenge veier	Ref. ID 2 og 13.
101	Stenge veien til Skreivatn. Åpne tunnel Øvre Moen – Oddatjønn og tilbakeføring av eksisterende vei. Ikke brøyte veien lengre enn til Øvre Moen.	4, 5 og 8
103	Streng regulering av trafikken på adkomstveier (Blåsjø og Store Urar). Stenging og tilbakeføring av veg til Skreivasskleivene, regulering av ferdsel på Blåsjø og andre store vannveier (Rosskreppfjorden og Svartevassmagasinet)	3, 5, 6, 8, 9, 22, 25, 10, 15, 18.
21	Stenge Blåsjøveien så langt vest som råd, eks. ved Sandsavatnet	3 - 5
22	Stenge eller oppgradere veg til Skreivasskleivane.	8
104	Bom på Blåsjøvegen ved Sandsavatnet. Bom på veien til Sandvatn i kryss mot Kvanndalen. Bom på veg til Blåbergdalen. Opprettholde stenging veg Store Urar. Tilgang avgrenses til forvaltningen, kraftselskap og grunneigar.	2, 3, 32, 22.
105	Reduksjon i åpningstider på veier inn i terrenget. Ingen ny kraftutbygging i villreinområdene.	5
107	Som ID 105	5
25	Redusere biltrafikk. Bedre samordning av transport	Ref. ID 2, 43
108	Stenging/regulering av ferdsel på anleggsvei inn fra Breive, evt. flytte bommen lengre ut. Fjerne bru over kanalen i Breivevatnet/Hartevatn. Fjerne midlertidig anleggsvei bygd ifbm. Veringsåe kv. (innspill pr. e-post).	39
110	Opprettholde løypetilbudte inn Flatstøldalen i Sirdal. Ny bro over Flatstølåni. Holde veien stengt for allmenn biltrafikk.	10, 11.
111	Redusere kraftselskapa sitt tilsyn på anleggene til et minimum.	43
28	Stenge veien inn til Skreivasskleivane. Tilgang for grunneiere og reinsjegere.	8,
29	Ikke tillate motorbåtferdsel på vann	18

Vedlegg 2. Kart tiltak nordområdet Setesdal Ryfylke
Nummerering i kartet refererer til tiltaksnummer i matrisen (tiltakslista)

Vedlegg 3. Kart tiltaks s romr det Setesdal Ryfylke

Nummerering i kartet refererer til tiltaksnummer i matrisen (tiltakslista)

Vedlegg 4. Kart tiltak Setesdal Austhei

Nummerering i kartet refererer til tiltaksnummer i matrisen (tiltakslista)

Vedlegg 5. Kilder

Ferdseil i to fokusområder i Setesdal – Ryfylke villreinområde. NINA rapport 1676. 2019

Røldal Suldal reguleringen. Kartlegging miljø- og brukerinteresser. Fagtema villrein. Norconsult 2019

Villreinforum Setesdal Ryfylke. Samarbeidsarena for avbøtende tiltak i villreinfeltet. NVS notat 13/2022

Ferdseilstilling Setesdal – Ryfylkeheiene. Sommeren 2022. NINA prosjektnotat 2023.

Renewable Reindeer. Kort oversikt over sluttresultat. Presentasjon M. Panzacchi NINA. Jan 2022.

Villrein og ferdsel i Holmavassono biotopvernområde og tilgrensende areal. SVR – notat 1 – 2020.

Villreinens bruk av Setesdalsheiene. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2006 – 2010. NINA rapport 694.

GPS villreinprosjektet i Setesdal Ryfylke. Avbøtende tiltak. NINA rapport 1457. 2019

Store Urevatn – villrein. Etterundersøkelse i forbindelse med tilleggsregulering av Store Urevatn. NINA oppdragsmelding 798. 2004